

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Tömeglázongás.

Pünkösdi ünnepének szent áhitatát Csongrádon is, Csanyon is tömeglázongások zavarták meg. Munkáslázongásoknak mondják ugyan egyes hírlapok a csongrádi és csanyi eseteket, de mi tudatosan mellőzzük ezt a jelzést, mert szeretjük hinni, hogy nem a tulajdonképpen való munkáselem képezte a lázongó tömegek túlnyomó hányadát, hanem az a herenép, mely könnyű szerrel szeretne mindenütt pénzhez, prédához jutni és amely éppen ezért mindenütt megragad minden alkalmat, hogy zavaros helyzeteket teremtsen, melyekben sokszor könnyű és eredményes a zsebrákoskodás.

Szomorú volna, ha mi ebben a feltevésünkben csalódnánk és ha a csongrádi és csanyi tumultusokban a főkolomposok a szolid földmunkások lették volna, mert ez azt jelentené, hogy önáltatás volt mindnyájunk részéről a munkásnyomorban való hívés; — nem lehetne ott nyomorról szó, a hol igazán munkások részéről olyan lázongások folynak oktanalan, amilyenek a csongrádi és csanyi pünkösdi zavargások voltak.

Lássuk csak az esetet, hogy elfogulatlanul ítélhessük meg a helyzetet.

Mindszentről néhány hét előtt a főszozolgabírótság hivatalosan jelenti a központnak, hogy ott a munkások zúgolódnak, majd követelőznek, mert nincs munka, nincsen kereset, — a mult esztendei elfogyott és kapálásig, aratásig nincs miből megélni.

A vármegye alispánja segíteni akar a munkásnép sanyarúságán. Sohasem is volt eziránt érzéketlen és az elődje által már megkezdett nyomor haladva, szívesen segít, ahol és amiben csak lehet.

Előterjesztést tesz tehát a közigazgatási bizottságnak a helyzetről; bejelenti, hogy a szeged-csongrádi törvényhatósági között csongrád-csanyi szakaszának műúttá kiépítésére vonatkozó műszaki tervek készen vannak, részben már föltöltés jóváhagyást is nyertek, csak némi helyreigazításra szorulnak. Erre való tekintettel aztán és tekintettel a nagy munkahiányra, felhataimazást kér a bizottságtól arra, hogy e műút földmunkáját már előzetesen és soron kívül házilag végeztethesse a munka nélkül szükkülődő vármegyei kubikosokkal.

A közigazgatási bizottság készségesen adja meg a kért felhatalmazást, az alispán, az államépítészeti hivatal kirendelt mérnökével személyesen megy ki a helyszínére és a munka teljesítésére rendeletileg megállapított egyetgárak, tehát nem napibér mellett beállítanak négyszáz munkást, mindszentieket, csanyiakat és csongrádiakat. A munkatér aktóra, hogy ennél több munkás beállítását nem is tűri igen meg. És az első héten folyik is a munka szépen, a munkásokat, igazi munkásokat a hét végén pontosan fizetik, előlegül adván nekik napi két-két koronát.

De közben valami. Olyasvalami, aminek a munkát vezető kir. mérnöknek csak egy kis előrelátása és figyelme mellett soha, sehol nem volna szabad megtörténnie.

Közben nevezetesen az, hogy Csongrádon erre teljesen jogosulatlan elemeknek kedvük kerekedik befurakodni a munkába, mert — úgy vélik — a vármegye fizet, a vármegyének sok a pénze, — hát könnyű lesz, munka nélkül, dologtalanul is egy kis pénzhez jutni.

És jelentkeznek a munkavezetőnél előbb talán szórványosan, aztán bizonynyal tömegesen is dologkerülő gyűlevész népek, cigányok, öregek, gyermekek, sőt jelentkeznek csonkák, bénák is, hogy, — ők is részt akarnak a munkából, ők is dolgozni akarnak, mert ők is — in sé g e s e k.

A munkát vezető mérnököt itt aztán végzetes hibába ejti az ő humanus felfogása, hogy — aki kér, annak adni is kell munkát, mert az rászorult. Hogy igazán munkások-e, hogy igazán rászorultak-e a tömegesen jelentkezők: ezt már nem vizsgálja és csakhamar elárasztja a tömeg a munkatérre úgy, hogy ahol addig négyszázan dolgoztak, az utóbbi napokban ott már ezerháromszázan nyüzsögtek és — nem dolgoztak. Helyesebben mondva, nem dolgoztak úgy és olyan mértékben, ahogy és amennyit ezerháromszáz embernek egy hét alatt dolgoznia kell, négyszáz ember munkavégzéséhez viszonyítva. És ez természetes is, mert a tömegben kitódult gyermekek, aggok, dologhoz szokatlan csavargók és a csonkák, bénák, vagy a tekerő cigányok, akik közül egy nem is nyúl a munkához, hanem sorról sorra járva, egész héten muzsikaszóval mulattatja a munkásokat is, természetesen nem végezhetnek annyi munkát, mint a rátermett kubikosok.

A királyi mérnök végre erről kint a helyszínen győződik meg és mikor eljön a szombat, pünkösdi szombatja, a fizetés napja, osztályozni akarja a munkásokat és nem a megállapított egyetgár szerint hanem a végzett munka arányában akar kinek-kinek fizetni. A rendes munkásnak a megszozolgált 2 koronát, a többinek, még az aggoknak, gyermekeknek és tekerőgöknek is kevesebbet.

Ezen tör ki az elégületlenség. A befurakodott és a mérnök jószívúséggel folytat a munkatérrel előzőlött tömeg követeli a 2 korona napibért, a mérnök nem enged és a járási főszozlabíró hiába inti nyugalomra a békétlenkedőket.

A befurakodottak lázongása átragad a rendes, békés munkásokra is, mind fenyegetőbbé válik a helyzet és a főszozlabíró végre is csendőrkkel kénytelen kiszoríttatni a község háza udvaráról az azt ostromló lázongókat, akik kiszorítva, féktelen dühükben beverik a főszozlabírótság és a község háza ablakait, miközben nem egy repülő kő a saját soraikban veri véresre egyik-másik lázongó fejét, csak úgy véletlenül.

A vármegye telefonon értesített alispánja nyomban Csongrádra útazik és sikerül is neki helyreállítani valamennyire a rendet és nyugalmat. De a további munkát kénytelen beszüntetni.

Ime, ez az eset, amelynek le akarjuk vonni rövidesen a tanulságát is. Az egyik tanulság szól pedig az intéző köröknek akképen, hogy a humanizmust sem lehet és szabad túlhajtani, mert az sokszor vérvirágot is teremhet és akik a felügyeletre vannak rendelve, azoknak kötelességük a fölött őrködni, hogy csak az erre érdemes, igazi és olyan munkásnyomor enyhíttessék, mely nem a könnyű megéltetésen akar enyhülni, hanem szorgalmas munka árán akar kenyérhez jutni, becsületes úton.

A másik — nagyon is megszozlelendő tanulság pedig szól a tisztességes munkásoknak. Ma rokonszenvezünk velük, ma azt akarjuk, hogy tisztességes kenyérkeresethez jussanak tisztességes munka révén. De jól vigyázzanak, hogy ezt az általános rokonszenvet meg is tudják maguknak tartani. Ez pedig csak úgy lehet, ha kivetik magukból a salakot és ők maguk tiltakoznak erélyesen az ellen, hogy soraikba tisztességtelen elemek is befurakodjanak.

A csongrádi tömegzundulás. Teli vannak az újságok a Csongrádon pünkösdkor volt munkászundulással, amely a hírszolgálat szemüvegén át — természetesen erősen kiszínezve és így sokban elferdítve is került bele a lapokba, izgalmat keltő tölteléknek az únnepi szünetnapok eseménytelenségében.

Kiszinezés, nagyítás nélkül is elég jelentős és fontos dolog pedig ez a csongrádi esemény, melyet éppen ezért — úgy, ahogy történt, nagyítás, de kommentár nélkül is ismertetünk meg a közönséggel, a következőkben:

Több mint két hét előtt Cicatricis Lajos dr. alispán rendeletet intézett a csongrádi járás főszolgabírójához, a melyben megbizta, hogy Weisz Zsigmond kir. mérnökkel egyetértően kezdesse meg a csongrád-csanyi útszakaszon a műútépítés földmunkáját csongrádi és csanyi, a felgyői részen lehetőleg mirdszenti munkásokkal.

Az alispáni rendelet minden részletkérdésre kiterjeszkedett. Megállapította, hogy a munkatér szakaszokra osztassék, a munkásokból csoportok alakíttassanak és minden csoportnak a maga szakasza kijelöltesék; megállapította a teljesítendő földmunka köbméterenkénti egységárat úgy a gyalogos, mint a szekeres munkásoknak; megállapította a munkadíj hetenként való leszámolását is úgy, hogy a munkavezető mérnök utalványai alapján bizonyos — esetleg 2—2 koronára mérő napi előleg adható ki a hét végén és hogy a járandóságból, munkabiztosítás címén, ahogy az mindenütt szokásos, bizonyos százalék visszatartassék. Végül 25000 koronát utalványozott ki az alispán, elszámolás kötelezettsége mellett, a főszolgabíró kezéhez, a munkadíjak teljesítésére és elrendelte, hogy rendszeres munka — és munkánapló vezetessék.

A munkásbeállításnál az alispán még személyesen is kint volt a helyszínen, meg is győződött, hogy a munkások az általa megszabott feltételeket elfogadják, megfelelőnek tartják.

Az első héten mintegy 400 kubikos dolgozott a munkavonalon és nem is volt semmi baj. A hét végén, az első szombatban, a munkavezető előterjesztésére, a főszolgabíró fejenként napi 2—2 koronát adott előlegül a munkásoknak, amire annak ment a híre, hogy ez a napszám, tehát nem a t a l a n y b a n dolgoznak, hanem napi kerületre.

Az alispáni rendeletnek volt egy passzusa, mely a főszolgabíróra arra is felhatalmazta, hogy a mérnökkel egyetértően, ha jelentkeznék, esetleg több munkást is alkalmaztatniuk.

Hát ez a passzus, illetőleg annak a mérnök részéről történt helytelen magyarázata és alkalmazása idézte fel a veszedelmet.

A főszolgabíró ugyanis fel se nézett a munkatérnek; nem szerzett róla meggyőződést, hogy tényleg megalakítottak-e a munkáscsoportok és ezek mindegyike részére kijelöltetett-e a munkaszakasz? A munka második hetében aztán, a múlt héten ezek a szakaszokként dolgozó csoportok teljesen felbomlottak. Boldognak boldogtalannak, gyermeknek, aggnak, sőt félkezű békának is, ha jelentkeztek, munkát adott a mérnök, természetes, hogy a rend felbomlott és most már az igazi munkások sem dolgoztak úgy, mint az első héten, hiszen — úgy vélték,

mint a többinek, nekik is ki fog járni a két korona napszám a hét végén.

A 400 munkás felszaporodott 1300-ra s a mérnök, mikor a hét végén megnézte, mit dolgoztak, hűledeze látta, hogy bizony az a tömeg nem igen végzett semmit. Ekkor aztán természetesen már kinek-kinek a teljesített munka arányában akart fizetést utalványozni, de ezt megállapítani munkánapló hiányában alig lehetett, a tömeg pedig követelte, lázongva követelte a fejenkénti 2 korona napszám kifizetését.

Ünnep első napján reggel ostrom alá fogták a községházat és az ott levő főszolgabírószobát és bentszorítottak délután 3 óráig a főszolgabíró, a mérnököket és a község előjáróságát.

Ekkor telefonáltak meg a helyzetet az alispánnak, aki az előző napon Csanyon az ottani békétlenkedő munkásokat csillapította le. Az alispán nyomban Csongrádra utazott; leszámolt a munkásokkal az alapon, hogy mindenkit — ahogy rászolgált, kifizetett, de a munkát Csanyon is, Csongrádon is beszüntette és így lakol a józan munkás elem a rakoncátlan tömeg vétkéért.

Kifizettek pedig több ezer koronával többet, mint a tényleg teljesített munka értéke.

Hogy ezért valakinek felelősnek kell lennie: ez bizonyos. Kit terhel mulasztás, vagy felelősség: ezt kifogja deríteni a vizsgálát.

Jólét és szabadság.

Egyszer már szabad volt az ember, őskorban, akkor, mikor még törvények és tilalmak nem zavartak kedvteléseit és nem akasztottak meg az indulatok megnyilatkozásait.

Buja volt az anyaföld, az ember élt és sokasodott és ha elfogta lelkét az áhítat, fohszkódott; ez a fohszkódás volt az egyszerű és magasztos költészet.

Am fejtelen elmével, a szépérzék homályos volta mellett mit ér a természet minden kircse? Es a gondolkodó elméket mindinkább elfogtak a sürgető kérdések: Miért? — Miért?

Es feleletképpen nekistűnk a zsákmányolásnak, folgerjéd, mohó vagyódással. Nem a mítológia lopot: tűzével dolgozott az ember, hanem szívós kitarással, véres szenvedések árán megvalótt tudással.

A tudásnak köszönhetjük napjaink minden eredményét. De visszapillantást vetve a multakra, meg kell vallanunk, hogy törekvéseink nem egyszer téves utakon jártak, önhitték voltunk és fékezetlen szomjúságunk örvénnyel fenyegetett.

Igérte a tudás, hogy meghódítja számunkra az eget. Nagyási hőbort volt ez, ma már kijózanodtunk belőle és egy kis sötétlással azt állithatunk, hogy voltaképpen nem is lehet sok kivánságunk, mert hiszen korántsem vagyunk a teremtes koronája, sőt a dolgok egyetemére igen mellékes lehet egész létezésünk.

Kiaknázta a tudás az anyagot, a földet, a levegőt, a vizet, de az ilyen réven létrehozott termékek rengeteg halnaza nem nyithat a sebeken, a papirosan felszabadult jobbágság nem tarthatta meg birtokát, gyári munkás lett és ha előbb a hűbértség igáját viselte, most meg a tőke, a nagyipar nyomja el.

Hol keressük a kibontakozást? Nem nyugtathat meg az egyházatyák tanítása, hogy a gondviselés meg nem magyarázható akaratából vannak örökös szolgasgra kárhoztatottak és vannak kiváltságosak a földi javak minden élvezetével. Nem akarjuk már elhinni sem Jupiternek, sem Jehovának, hogy a más világon jó szerencse vár mindazokra, akik ideletlen nyomorogtak.

De kétséggel fogadjuk a közgazdasági elméleteket is, melyek állítólag földterjeszték

a tőke, a munka, a járadék, a bér vonzási tüneteit és ezzel a termékek megosztását majdnem helyes irányba terelik.

Sokan vádolják a forradalom evangéliumát is, hogy túlságos sok benne a szellemi, az erkölcsi; szélsőségekbe csap át és nem számol a nyers valósággal; innét a sikertelensége.

Am az ebbeli hiányokat figyelembe vevő, tisztán gyakorlati, anyagi alapon fölépült kultúrának meghozta-e a vart üdvöséget?

Nem! A nagytömeg olyan, amilyen volt mindig; szétkölködő és éledetlen most is. Nem talál tehát kellő megoldásra sem a bölcséleti, sem a pusztán gyakorlati tevékenység.

De kidomborítva mindkettő föjtelmonását, szembeötlő, hogy az előbbi mindenekelőtt a szabadság, az utóbbi pedig a gazdasági jólét megteremtésére igyekezik. Ez a kettő szükséges az egyén boldogulásához; ez a kettő egymás nélkül alig elképzelhető el és mégis, a terelés soha nem tapasztalt fellendülésének mai korszakában nincs meg sem az egyik, sem a másik.

A fogyasztás nem képes lépést tartani a termeléssel; milliókénytelenek nélkülözni akkor, midőn a felgyümlött árú hasznalatlanul hever, értéke e miatt rohamosan esik és a valóságot nem lehet feltartóztatni.

Méltán következteti ebből sok gondolkodó, hogy a bajok oka nem a természeti erők durva erőszakosságában, hanem az emberi törekvések gyaroltságában keresendő.

A tarsadalom gazdasági szervezetének tökéletesedésére kiható eszmék szűkiben nem vagyunk; ezeket az eszméket általan a szocializmus gyűjtőnévvel foglalják össze és amíg a szocializmus ki nem fogy a gazdasági élet átalakítására irányuló újabb és újabb javaslatokból, addig közsabadsági programja szegényebb, kevesebb eredeti. Csakis így eshetik meg, hogy a szabadságjogok kiterjesztésének nem kedvez a kor szelleme.

A szocializmus eme jogokra nézve inkább védelmi állapontra helyezkedik, midőn a megijult reakcióval szemben a kiélt szabadelvűséget sorsának engedve át, felidézi újból természetes atyjának, a tizennyolcadik század végének hagyományait, de ezeknél csabibb képét a jövőnek mutatni nem igen képes.

Mindamellett nincs ok a csüggedésre. Egy teljesen önkényűen kormányzott ország: az orosz birodalom egy lánglelkű fiának erejétől nyer táplálékot a haladás, aki a mai szabadelvűséget is az erőszak uralmának mondván, felállítja az elméletet, hogy senkinek nem lehet joga embertársával rendelkezni.

Az elmélet az elképzelhető legkorlátlanabb szabadság hirdetésé, az a szabadság, mely nélkül nincsen művelődés.

A műveltség csak úgy lehet egészséges, csak úgy nyugodhatik biztos alapon, ha képes az egyén szabadságát megvalósítani.

Elfajult az a műveltség, mely csak a hatalmasoknak kedvez, egyébként pedig kegyetlen góggel viseikedik.

Az ilyen műveltséget előbb-utóbb megostromolja kitagadottjainak zordon gyűlölete.

S.—E.—

Ujdonságok

Szentes, 1903. június 4.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád- vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 13-án, a hónap második szombatján délelőtt 10 órakor tartja e havi rendes ülését, a vármegye-ház kistermében.

— **A Duna-Tisza csatorna.** A kereskedelemügyi miniszter éves jelentése ad számot egyebek közt arról is, hogy a Duna-Tisza közötti csatorna előmunkálatai már folynak. Örvéndes hír ez nagyon, csak az volna kívánatos, hogy ez a nagyfontosságú beruházás gyorsabb elintézést nyerjen. A miniszteri jelentés idevonatkozó része a következő: »A Duna és Tisza között létesítendő hajózó csa-

torna és mellékvonalainak 1900. évben történt fölmérése után az előmunkálati iroda 1900—1901. telén at a szóban forgo csatornavonalakra vonatkozó általános terveket készítette el és azokat 1902. tavaszán be is fejezte. Ezen tervezések azon feltevésen alapulnak, hogy a csatornának vízzel való táplálása, a Duna és Tisza közötti magaslat atvágása mellett, a Dunából való esással történik, mely u. n. természetes táplálással alapuló rendszernél a dunai torkolattól a tiszai lejtőig terjedő vonal mentén egy nagy tartány lenne s csak a tiszai lejtőn volnának a nagy esések kamaraszilipek által legyőzendők. A megoldandó feladat részletesebb tanulmányozása közben kiünt, hogy okvetlenül szükséges egy másik, ugynevezett mesterséges táplálással alapuló rendszer tanulmányozására is kiterjeszkedni, melynek alkalmazása mellett csak a Dunából kiinduló egy, mintegy 60 kilométer hosszú tartányon vízzel való táplálása történnék az imént említett természetes módon; a hajóknak a Duna — Tisza közötti magaslatra való emelése azonban nemcsak a tiszai, hanem a dunai lejtőn is kamaraszilipek segítségével történnék úgy, hogy a csatorna-üzemre szükséges vízmennyiség — az I. osztály kivételével — a csatorna több részeiben szivattyúzás által pótolatnék, esetleg részben a tavak felhasználása által létesítendő medencékből vezetnék a csatornába. Ennek következtében 1902-ben a helyszíni felvételek a most említett második táplálási rendszer által megkövetelt vonalak mentén hajtattak végre, azonkívül 46 helyen a tervezésekhez megkívánt, több helyen 20 métrnél nagyobb mélységig talajfúrások is végezettek.

— **Mezőgazdasági tanfolyam tanítók részére.** A földmívelésügyi miniszter, a gazdasági ismétőliskolák vezetésére hivatott néptanítók kiképzése céljából, július 15-től aug. hó 10-ig, tizennégy földmives iskolában, ezek közt a szabadkai és vásárhelyi földmives iskolában is húsz-húsz, mind a tizennégy helyen összesen 280 néptanító számára négy hetes gazdasági tanfolyamokat rendez. A négyhetes tanfolyam tartamára minden fölvetett néptanító 100 korona átalányban részesül, melyből útiköltség, ellátás, szóval minden költség fedezendő. Ezekre a tanfolyamokra olyan, tényleg alkalmazásban levő tanítók vétetnek föl, akik mezőgazdasági tanfolyamban még nem vettek részt. A tanfolyamokra való felvételre a tanítók csakis az illetékes vármegyei tanfelügyelőségük útján, június 10-ig jelentkezhetnek.

— **Hangverseny.** Szép és megérdemelt erkölcsi és anyagi sikerrel folyt le pünkösdi masnapján este, a városi színházteremben, melyet ez alkalommal nagyszámú hallgatóság töltött meg, a játékon önegyilet nagy hangverseny. A közönség tüntető tapsal fogadta már kilépésükkor a közreműködött vendégművésznőket és vendégművészeket és a hatás egyre fokozódott, úgy, hogy a hangverseny második szakaszának számat, az egyre hangulatosabb közönség már zajosn kívánta ismételtetni. Vargáné Ivánffy Paula úrnő zongorajátékával nyílt meg a hangverseny, aki Nyírsznya i Gusztáv, a kitűnő magyar zeneszerző egy ábrándját adta elő nagy virtuóztatással, zajos sikert aratva. Utána Várad y Margit kisasszony, a m. kir. opera énekművésznője, akit kilépésekor szintén tüntető taps fogadott, énekelte Frank a k s o s s z e l e című poétikus szép dalát s ez első énekével már mint kitűnően iskolázott hangú művésznő mutatkozott be, akinek kellemes alhangja tisztán cseng minden regiszterben. Leikes taps s egy győ-

nyűró virágoskor jutalmazta szép énekelő adását. Ez után Reggiani nirek festményét, a H a z i h a n g v e r s e n y t mutatattak be előképpen, görögűz fénye mellett, aminek látásával a közönség alig akart betelni úgy, hogy háromszor-négyszer fel kellett ismét és ismét húzni a függőnyt. N a n a s y Géza népsziműnékes remek Dankó-nóttakkal hódította meg aztan egy csapásra a közönséget úgy, hogy egy dallal meg kellett toldania a másort s az első szakasz végén ismét V á r a d y Margit aratot lelkes taptos M á d e r n e k T é g e d s z e r e t l e k ö r ö k k é e című szép dalával. A második szakasz csak fokozta a közönség lelkes hangulatát, úgy, hogy A r a n y János művészi hegedűjátékát, melyet gyönyörködvé hallgattak, szintén meg kellett szereznie egy műsoron kívüli számmal. F r e i l i g r a t h n a k a V i r á g o k b o s s z u j a című, zenekísérettel előadott és eljátszott költeményével pedig az előadók: Balazsovits Margit, Bokody Gizella, Czobor Edith, Csúcs Róza, Kiss Erzsike, Kopasz Vilma, Krausz Malvin és Mócz Mariska kisasszonyok frenetikus taptos és lelkes éljenezést váltottak ki a közönségtől, mely tüntetően követelte a poétikus szép mű bemutatásának ismétlését, — ami azonban elmaradt. Ha még megemlítjük, hogy az előképet K á d á r Arpádé, K r i s t ó N a g y Antalé, Z s o l d o s Ferencné úrnők, F e k e t e Mariska, K o z s o k Aranka, Sarkady Nagy Mariska kisasszonyok és dr. Csörgő Károly, dr. Csúcs János, Nagy Lajos, Szathmári Dezső és Stammer Béla urak teljes korhűségű és stilszerű jelmezekben, szoborszerű plaszticitással mutatták be és hogy a hangverseny az egylet játékon céljának anyagilag is szépen jövedelmezett, előadás után pedig a fiatalis táncra perdülve, hajnalpirkadásig kedélyesen vígadott, — egy kitűnően sikerült est eredményét számoltunk be, melynek egyetlen hibája a roz színvonal világítás volt, amin segíteni a rendezőségnek nem állott módjában.

— **Politikai bűnper.** A szegedi kir. törvényszék előtt f. hó 2-án kezdtek tárgyalni azt a politikai bűnpert, melyben vádlottként B a r o s s János dr. Csongrád volt képviselője is szerepel, akinek mandátumát a kúria megsemmisítette, s amely bűnper a csongrádi választás epilógusának tekinthető. A tárgyalás reggeltől esti 8 óráig tartott az első napon. Tegnap a vad- és védőbeszédék hangzottak el és ítéletkihirdetésre valószínűleg csak ma kerül sor.

— **Borjú és sertésdíjazás.** A csongrád-vármegyei gazdasági egyesület által pünkösdi másnapján délelőtt, Szentesen a külső vásártérn megtartott borjú- és sertésdíjazás ezúttal sem járt kellő eredménnyel és ismét szomorú képet mutatva annak, milyen kevés sulyt fektetnek gazdánk a jól jövedelmező jószágtenyésztésre; mert a kitűzött díjakat ezúttal sem lehetett mind kiosztani, megfelelő jószáganyag hiányban. Elővezettek a versenydíjazásra 5 drb. 3 éves, 10 drb. 2 éves, és 20 drb. 1 éves uszót és 10 drb. sertés kocát. A 3 éves uszóknél az 1-ső díjat nem adták ki. A második díjat, 60 koronát ifj. Zsoldos Ferenc uszóje, a két éveseknél szintén a második díjat, 60 koronát G á l f i János uszóje nyerte el, a harmadik díjat, 40 koronát pedig ifj. Zsoldos Ferenc uszóje. Az 1 éveseknél az 60 koronás első díjat Mezei Gabor uszóje, a 30 koronás 2-ik díjat Kútas Imre uszóje, a 3-ik 20 koronás díjat pedig M á t é f f y László uszóje nyerte el. A sertészeknél a 30 koronás 2-ik díjat T o k a i János, a 20 koronás 3-ik díjat Németh János és a 10 koronás 4-ik díjat D. T ó t h Sándor kocaja nyerte el. A többi díjat Bagary kerületi felügyelő, miniszteri kiküldött nem engedte kiutalni azért, mert az elővezettek

anyag a 3 és 2 éves uszóknél és a sertészeknél olyan volt, mely ilyen díjazást nem érdemelt. A megmaradt összeg keretében pótdíjazást fogtak rendezni, valószínűleg Dorosmán.

— **A közigazgatási tanfolyamok.** A jegyzők képesítéséről szóló törvénynek az az engedménye, hogy akiket a törvény életbeléptetésekor a közigazgatási pályán talál, azokat hat gimnáziumi osztályról szóló bizonyítványal is fel lehetett venni a közigazgatási tanfolyamokra, ebben az esztendőben lejár. Ezen-től már csak nyolcosztályú bizonyítványal és egy évi gyakorlattal lehet erre a tanfolyamra beiratkozni.

— **Parasztheccsület.** Két horgosi legény véres csatájának volt a napokban folytatása a szegedi kir. ítélőbíabán. A mult év novemberén Gulbán József és Kiss János horgosi legények csaknem végzetes kimennetű csatát rendeztek a Herdy-féle kertészmában. Az ok erre egy leány volt, akinek szeme nézése mind a két falusi legény szívében fölkelte a szerelem érzését. A szép leány azonban nem nyilatkozott határozottan s a legények nem tudták megállapítani, melyikükkel tancol szivesebben. Abban azonban egyezett a nézetük, hogy egyiküknek üdvözülni, a másiknak pusztulni kell. A helyzet már tarthatatlan volt közöttük, mikor a báiban találkoztak. A mulatók nem is vették észre, hogy egyszerre tüntek el mind a ketten a tánchelyiségből. Kimentek az udvarra, ahonnan a bentmaradottakat csakhamar ez a kiáltás rieszította meg.

— Meghalsz most, Jancsi!

K i s s e k k o r m á r t é r d e r o s k a d t e s g y fűtykóssal hadonászott; de Gulbán a közvetkező pillanatban úgy zárta nyakán, hogy eszméletlenül terült el. Vétélytársra még 2 szúrás ejtet rajta és megöli, ha ki nem szabadjátja a kezei közül. A szegedi törvényszék néhány hónap előtt, súlyos testi sértés büntette mia t egy évi börtönrre ítélte el az önbíráskodó legényt, akinek büntetését most a tabla kilenc hónapra szállította le.

— **Eljegyzés.** Simkó Ignác bórkereskedő, a Simko testvérek helybeli cég baltája a napokban jegyezte el magának Wiener Margit kisasszonyt, Wiener Ignác székesfehérvári bórkereskedő kedves leányát.

— **Vizsga-hangverseny.** A játékon nőegylet pünkösdi hangversenyén közreműködött V a r g á n é I v á n f f y Paula zenekölát tart fent Hódmező-Vásárhelyen és hogy e zeneköla mely-n jó hírnévnek örvénd, mutatja ezt az a körülmény, hogy az iskola záróvizsgáját képező hangversenyének rendezését a vásárhelyi társasélt 8 derek tagja vállalta el. Ez a záró vizsgahangverseny f. hó 6-án esti fél 8 órakor lesz, tancal összekötte, Czutor Béla zenekarnak közreműködésével, a vásárhelyi népkerti vígadóban, a következő műsorrall: Serenata, Gounodtól, éneklit V a r g á n é I v á n f f y Paula, zongorán kíséri B e r n á t s k y Olga, hegedűn F a r k a s Lajos. Siebel dala Faustból, cimbalmon előadja V a r g a Ibolya. — Kettős Mendelssohntól; éneklit: V a r g á n é I v á n f f y Paula és D a r a b o s Lajos. Ez természetesen csak a vizsgán kívül eső műsor, mert a vizsga hangversenyén a nevezett zenecarnó összes növendékei közreműködnek, hogy előrehaladásukat bemutassák.

— **Halálos játék.** Tegnap egy 16 éves bérésfiu holttestét szállították be egy eperjesszéi tanyáról, a temetői hullaházba. A fiu halatát könnyelmű játék okozta. Esete a következő: G á l f i Imre eperjesszéi tanyáján együtt szolgáltak P a t a k i Imre 16 éves fiu mint kisbéres és K ó c z á n Antal 10 éves fiu mint kanászgyerek. F. hó 2-án Gálfi nem volt otthon. P a t a k i meg a tanyaház előtti nagy eperfa egy ágára bogozott fel egy istrangot, melyen a kanászszó hintáztak. Játék közben Pataki indítványozta, hogy hurholják a kötelet a labukra és úgy hintázzanak, a kis kanász ebbe sehogy sem akart beleegyezni, amire társa gyavanak mondta és kijelentette, hogy ő a nyakara is

meri hurkolni a kötelet, sőt még a nyakán a kötéllel le is ül a földre. Ezt a kanász ellenzése dacára meg is cselekedte; de mikor a nyakára hurkolt kötéllel leült, a hurok úgy összeszorult, hogy fuldokolni kezdett, mire a kis kanász ijedtében elutott segítségért hívt. Mikorra azonban a segítséggel visszaérkezett, P a t a k i Imre már megfulladt; megölte a játék. Hulláját a temetői hullaházba szállítottak be és onnan temették el.

— **Gyermekmajális.** Az izraelita elemi népiskola növendékei tegnap délután, tanítóik vezetése mellett a túl a kurcai népkertbe vonultak ki majálisozni. A ligetben a gyermekek daloltak, táncoltak, játszottak és megismételték a mult csütörtöki gyermekelődást is. A szülék közül sokan gyűltek ki a ligetbe, résztvenni a gyermekek örömeiben, akik este tértek haza a majálisról.

— **Drága búza.** P i n t é r János és Balla János csongradi cselédnek pénzre lett volna szükségük. Mivel pedig tisztességes úton nagyon nehéz vagyonra szert tenni, bűnrre vetemedett a két ember. Alkálcsesal kinyitogattak F o r g ó János csongradi gazda pajtaját és elloptak két zsák búzát. A lopott búzát M a t é Jánosnak adták el, aki aztan együvé került a két tolvaj cseléddelel a vadloittak padjára. A bíróság P i n t é r Jánost és B a i l a Jánost lopas büntetéseért 6 hónapra börtönre, M a t é Jánost pedig orgazdaságról 8 napi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte. ami ellen mindharman főbbezést jelentettek be.

— **Jótekonyság.** H a n k i s s Károlyné úrnő pünköszt első napján a városi szegénymenedékházban bentlakó ápoltnaknak 10 kilogramm főtt paprikahúst, 2 fazék hússal főtt káposztát és 6 liter bort küldött, melyet ünnepi lokomaként osztottak ki a szegények közt, akiknek nevében a menedékházi gondnok mond nyilvánosan köszönetet a jólék úrasznonynek és jótekonyság cselekedetéért.

— **Szerencsétlenül járt gyermekek.** Csanyról írják lapunknak a következő szerencsétlen esetet. A két éves kis S a g i Matildot a nagynénje kivitte a közeli tanyájára és ott magára hagyta. A kis gyermek játszani kezdett a hatalmas tanyai kutyával, mely egyszerre csak nekirontott és a gyermek arcát és hasát teljesen összemarcangolta. A szerencsétlenül járt gyermeket haidokóva szállítottak haza szülei lakására, ahol Bendek József dr. községi orvos vette gyógykezelés alá. — Egy másik gyermek-szerencsétlenség meg Szegváron történt. Ott S z á c s Jánosnak 4 éves László nevű fia a konyhan valahogyan maróluhhoz jutott és ivott belőle. Súlyos belső sérüléseivel a kis gyermeket behozták Szentesre, a vármegyei kórházba.

Irodalom.

A „**Vasárnapi Ujság**” május 31-iki száma pompás színnyomatú műmellékletül adja II. Rákóczi Ferenc arczképet, az után a nevezetes és méltán híres festmény után, melyet Rákóczi-korának nagy magyar festőművésze, Mányoki Adám festett, s melyet Rákóczi legjobb arczképek tartanak. Közleményei között vannak: »Rákóczi ifjúságáról» (arczképekkel Rákóczi ifjú korából metszetek és Thaly Kálmán bírtokában levő festmény után). — Költemények: Szabolcska Mihálytól és Hegedűs Istvántól. — Regénytár: »Az a bizonyos Mikos» Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — »Elítélve» Elbeszélés Irta Petelei István (Goró Lajos rajzával). — »Vizen és szárazon» Stockton elbeszélései. Angolból fordította Zsigány Árpád(képekkel). — »Erzsébet királyné szobra Czecczén» (képpel Zala György szoborművérről). — »Utaltan útakon» (képekkel). — »Rákócziünnepélyek» (képpel a kolozsvári Rákóczi-ünnepéről). — »Tordás Viktor» (arczképpel és képpel). — »Nero anyja» — »Móricz Pál» (arczképpel). — »A régi Szent-Pétervárról.» (Alapításának 200 éves fordulójára). — »Veres Pálné emléke» (képpel a nőképző egyesület közgyűléséről). — »A szolnoki Kostantin-iskola» (képpel). — »Nemzetközi

polo mérközés» (képekkel). — »Sanderson Sibyle» (arczképpel). — »Automobil szerencsétlenségek» (képekkel a párisi-madradi automobilversenyéről). — »Tüntetés Zágrábban» (képpel). — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

A »**Vasárnapi Ujság**» előfizetési ára negyedévre négy kor., »Politikai Ujdonságok»-kal és »Világkrónika»-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap» a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felévre 2 korona 40 fillér.

Felelősszerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**
T á r s s z e r k e s z t ő: **MÁTÉFFY LÁSZLÓ**
Kiadótulajdonos a „Szentes és Vidéke» könyvnyomda

Vendéglői zene.

A t. közönség szíves tudomására hozom, hogy ezentúl az egész nyár folyamán **vasúti vendéglőmben vasárnapokon és ünnepnapokon délután mindenkor zene lesz.**

Jó konyhár, tiszta italokat tartok és vendégeimet pontosan szolgálom ki. Szentesen, 1903. május hó.

3—2 **Császár Antal**
a vasúti vendéglő üzletvezetője.

Érsek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

Eladó ház.

I. tized 441. szám alatti özv. **Kolpaszky Lajosné háza szabad kézből eladó.** — Ertekezhetni fenti szám alatt. 4—1

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú **gyógyszert**, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvet együtt, postaszállítványként, jól becsomagolva. A legcsudalibb, legújabb csodagyógyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik ijűkori kicserpöngások folytán erőkülfelt vesztettek vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszer magyarázó könyvecskével díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és minden, aki ijűkori kicserpöngések folytán nem bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül a megerősítésre hat, melyek erősítésre szorulnak és csakis eredménytől győzteti meg az őket öté állandán betegkedő is. Öregek és ifjak irhatnak, az alatt jézett címen a „**tate Medical Institute**»-nak, honnan a próbacsomagot címűnké azon nál megküldik. Az intézet első sorban azért akarja megmenteni, akik gyögykezelésüket végelt otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-ből otthon is kijgyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, mire a legnagyobb dískörök mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt Irton lehet — akinek kell — mindenki által a külföldön olyan számon van eszomarkolva, hogy senki se tudja me a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: **State Medical Institute 6901 Eastern Building, Fort Wayne, Ind. Amerika** és minden level portonmentesen küldend.

Legnagyobb nyermény esetleg 600000 márka

Szerencse jelentés!

A nyerményekért az állam szavatol!

Elsőhúzás június 18-án.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsjáték nyermény esélyeiben való részvételre, amelynél **11 millió 306.390 márkát okvetlenül nyernie kell**

Ez előnyös pénz sorsjáték főnyerményei a következők: a lehető legnagyobb nyermény a legszerencsésőbb esetben **600000 márka.**

1 jutalom	ára 300000 márka	1 nyermény	ára 40000 márka
1 „ „ „ „ „	200000 „	4 „ „ „ „ „	30000 „
1 „ „ „ „ „	60000 „	5 „ „ „ „ „	20000 „
1 „ „ „ „ „	50000 „	2 „ „ „ „ „	15000 „
2 „ „ „ „ „	40000 „	16 „ „ „ „ „	10000 „
1 „ „ „ „ „	35000 „	55 „ „ „ „ „	5000 „
1 „ „ „ „ „	30000 „	103 „ „ „ „ „	3000 „
1 nyermény	100000 „	155 „ „ „ „ „	2000 „
1 „ „ „ „ „	80000 „	616 „ „ „ „ „	1000 „
1 „ „ „ „ „	60000 „	14 „ „ „ „ „	500 „
1 „ „ „ „ „	50000 „	1022 „ „ „ „ „	400 „

A sorsjáték, mely 7 osztályból áll, összesen 115000 sorsjegyből áll, melyekből 55.755 nyerménye és 8 jutalom esik, úgy, hogy csaknem fele a sorsjegyeknek biztosan nyer.

Különös figyelmet érdemel a játék terv lényeges megjavítása, melynek folytán lehetséges, hogy a játékos ne — mint eddig — csak az utolsónál, hanem már az első húzásnál is nyerhessen egy jutalomdíjjal.

A legmagasabb nyermény az I. osztályban, a legszerencsésőbb esetben 50000 márka, mely a II. osztályban 50000 a III.-ban 60000, a IV.-ben 70000, az V.-ben 80000, a VI.-ban 90000 és a VII. ben 600000 márka

Az első osztályra, melynek húzási hatóságilag van megállapítva, a sorsjegyek ára :
Egész sorsjegy csak 7 korona Fél sorsjegy csak .3 50 korona
Negyed sorsjegy csak 1.75 korona.

A következő osztályok betétjei valamint a pontos nyerményjegyzék az állami címerrel ellátott hivatalos sorsolási tervezetből látható, melyet kívánatra ingyen és bérmentve előre megküldök.

A résztvevők mindegyike a húzás után azonnal megkapja tölem, külön felszólítás nélkül, a hivatalos sorsolási jegyzékét.

A nyerménypénzek kifizetését és szétküldését az érdekeltekhez azonnal közvetlenül és titoktartás mellett eszközölöm.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérek.

A húzások közlegése folytán forduljon tehát azonnal de legkésőbb **f. évi június 18-ig bizalommal**
Heckscher Samuel sen. banküzletéhez **Hamburgban.**